

Megjelenik minden vasárnap és csütörtöken.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előzetesek, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közöltek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár belföldi díj fizetendő.

A vasárnapi munkaszünet.

A vasárnapi munkaszünet kérdése már több év előtt felmerült a magyar törvényhozásban. Az 1884. évi ipartörvény tárgyalásakor a képviselőház határozatilag utasította a kormányt, a vasárnapi munkaszünet tárgyában törvényjavaslat előterjesztésére.

A kormány ez időtől fogva tüzetesen foglalkozott e kérdéssel s az eredmény az a törvényjavaslat, melyet Baross a ház mult szombati ülésében mutatott be.

Nálunk a munkáviszonyok még nincsenek odáig fejlődve, hogy e tekintetben épen égetően mutatkoznék a törvényes rendelkezés szükségére. Tapasztalható ugyan, hogy a vállalkozói szellem néhol túlzottan használja ki az emberi munkaerőt, de a mi hazai állapotaink még messze vannak azoktól az elfajultságoktól, melyek a fejlettebb államokat kényszerítették a munkanapok törvényben kifejezett korlátozására. Hanem kormányunk nagyon helyesen jár el, midőn a munkásügyek rendezését és helyes vezéreszmék alapján való szabályozását nem tartja előadandónak.

A benyújtott törvényjavaslat minden irányban megfelel a hozzáfűzött várakozásoknak. Kimondja a kötelező szünetet és e mellett gondoskodik arról is, hogy e kötelezés miatt az ipari és gyári munka esetleges csapásokat ne szenvedjen. Mert vannak egyes iparágak, illetve bizonyos munkák, melyeknek folytatását vasárnapon sem lehet teljesen megakadályozni. Léteznek ugyanis iparágak, melyeknél az üzem felfélesztése nagy kárral jár, vagy melyek a fogyasztó közönség igényeit tekintve, vagy a közforgalom, vagy a közérdek tekintetében, vagy végre államhá-

tartási szempontból nem igen szünetelhetnek. Ezekre nézve kivételesen meg kell tehát engedni, hogy a munka a törvényes szünetelési napon is folytatassék. Minden különböző iparágakat és eseteket magában a törvényben egyenként meghatározni nem lenne célszerű, mert az igények és a viszonyok éppen úgy, mint a gyártási eljárás és műveletek időnként változnak és ehhez képest minden egyes kivétel felállítása, vagy esetleg megszüntetése alkalmával az illető törvényt mindegyre változtatni, módosítani és kiegészíteni kellene. Megfelelőbbnek és célravezetőbbnek látszik tehát, hogy ily kivételek kormányrendelet útján állapíthatnak, vagy szüntettessenek ismét meg, mire nézve a törvényjavaslat 3. §-a intézkedik. Oly esetekben azonban, midőn a vasárnapi munka kivételesen egyes iparágak tekintetében megengedtetik, a munkásoknak felváltásáról és a pihenési idő biztosításáról a törvényjavaslat 4. §-a olyformán gondoskodik, hogy az ily üzemből alkalmazottak legalább minden hónapban egy teljes, vagy minden hétben legalább egy fél napi pihenést élvezhessenek.

A javaslat rövid idő múlva tárgyalatni fog, még ez év folytán életbe lép s ezzel meg lesz adva a munkásoknak törvényben egy oly könnyítés, melyet eddig csak egyezségileg föltételeken, vagy egyáltalán nem élveztek.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház május 20-iki ülésében Irányi Dánielnek honossági törvényjavaslatát tárgyalta. Bezerédj Viktor előadó a javaslat elvetését ajánlja a háznak. Irányi védte a javaslatot. Szapáry gróf miniszterelnök tetszés közt kimutatta, hogy az 1879-iki törvény szükséges és sokkal liberálisabb,

mint az 1848-iki. Utalt továbbá arra, hogy a kormány, mikor helyét elfoglalta, kijelentette, hogy a honossági törvény módosítását nem tartja szükségesnek.

Károlyi István gróf nem fogadta el a javaslatot. Kossuth — úgy mond — eszménykép, de van egy másik eszménykép is és ez a koronás magyar király, a ki előtt Kossuthnak is meg kell hajolnia.

A felszólalások között legtöbb időt vett igénybe a Helff Ignác hosszadalmas beszéde, melyben hevesen szólott a javaslat mellett; a képen nyilatkozván, hogy elvárja a kormánypárttól, hogy elfogadja az Irányi javaslatát, mert ha ellene szavaznak, a szavazatuk nem szavazás, hanem káromlás lesz. Helffyt e kifejezéseért az elnök rendre utasította.

A képviselőház május 21-iki ülésén folytatták a honossági törvényjavaslat tárgyalását.

Thaly és Mocsáry felszólalásai után Dárday szólott, kijelentvén, hogy a javaslat elvetését ajánlja.

Ezután Szapáry Gyula miniszterelnök szólott. Kijelentette, hogy azt akarták vele elhitetni, hogy a javaslat nem Kossuth, hanem a szegény kívándorolt tótok érdekében nyújtott be. A kormány — úgy mond beszéde további részében — nem valószínű, hogy a szegényekkel szemben más meggyőződést követ, mint az ellenzék, nem az ellenzék képviseli a nemzetet.

A kormány nem ellenzi Kossuth Lajos visszahonosítását, de nem változtat meg törvényt egy ember kedvéért. Magyarország monarchikus állam, minden alattvalója tartozik koronás királya előtt meghajolni, a mit Kossuth Lajos megtagadott.

A javaslatot nem fogadja el.

A képviselőház május 22-iki ülésén a honossági javaslat tárgyalása rendjén a vitát Madarász Imre kezdte meg, a javaslat mellett szólván, utána Perlaky a javaslat ellen beszélt.

Ezután Hermann Ottó izgatott hangon szólott az új kormány ellen, nagy zaj között.

Most Tisza István mutatta be nyíltan, őszintén a függetlenségi párt célját, mely nem más, mint Kossuth nevének a saját céljaikra való felhasználásából, melyben az agg zenész napról-napra élt, ennyire fejlődhetett. De hiszen ő maga is csoda volt, ezt mondá az aggastyán gyakran magának is, gyermekének is.

Leánya hangja hatalmas és teljes vala, mint az ezüst harang hangja; hol vig, hol mélabus, mint midőn a szabadban a pacsirta és fülemile hangja találkozik. Hangja varázslatást kelt és jövője rózsával lesz díszítve, melynek ő csak töviseit érezte, így vélekedék az apa. Ha egyszer első diszóságát meglátandja, akkor örömet meghal, akkor elérte azt a legfőbbet, mi után egykor álmadozott, akkor élete és törekvése nem volt eredménytelen.

Leánya pedig, büszke álmainak tárgya, nem kevésbé alkotott magának fénylő jövő életképet; teremtetett magának képzeletteljes életet agg, mélyen gondolkodó atya mellett, a siri csendes magányban.

Az anyai szeretet szelid hatását nem ismerte, nem is ismerte anyja nevét, mert atya az anyja iránti kegyeletet sohasem ápolta benne. Házasága egy bájoló, de könnyelmű táncosnővel az élet legcsalóbb reményei közé tartozott. Meghalt, miután néhány fekete foltot vetett férje pályájára és férje sohasem gyászolta.

A szegény művész talán már rég meghalt volna, ha gyermekének jövője benne a reményt feun nem tartja. Leányának is oly boldog gyermekkorra volt, oly vig, oly derült, oly gond nélküli, mintha az életnek nem is lennének szomorú órái. Mert ha a

A „Székelyföld” tárczája.

Pillangó.

— Novella. Németből. —

I.

Nem messze egy jelentéktelen németországi várostól, egy kicsiny dombon elhanyagolt kert területén, kerítve omladozó köfállal. A kert, melynek közepén egy rossz karban levő emeletes ház áll, hajdani művelt virágágyait és lugosait sűrűn benőtte a dudva és csalán. A szél már sok cserepet tépett le a házfedélről, az eső pedig egészen leázta a falak régi ékítményeit. A szőlőföveny, melyek a ház mellé ültetve, azt befuták, rég nem munkálkodott ápoló kéz, az indák és kocsánok leestek az épületről, őszzel gyümölcsöt nem teremtek, mert nem volt, a ki a tavaszon megnyeste volna. A ház mellett még egy hatalmas hársfa áll, sűrű koronáját méltóságteljesen tartva a magasban, melynek ágai és gallyai a ház ablakát verik, úgy, hogy midőn azt kinyitják, az illatos virágok beérnek a szobába. Ez volt az egyedüli kellemes és költőies az egész épületben.

És a lakók?

Ha az ember egy szép tavaszi estén a kicsiny portán átsompolygott volna, a fű benőtte ösvényen áthaladva és zajtalanul a hárs ágaira kuszva, akkor megláthatta volna az embereket, kik e vadon lakják.

Egy szobában — melynek berendezése a ház

jellegével ellentétben állott — a szuette zongora mellett egy öreg ember ült és egy gyönyörű gyermek énekét kísérte.

A férfi valódi emberrom volt, ősz tetőtől talpig; nem lehetett tudni, hogy idő és szükség folytán halványodott el annyira, vagy hogy talán a sűrű porfelleg, mely a szoba butorzatát fedte, lepte-e be annyira és borította-e minden mozdulattól sötét felhőbe?

A hosszú, ráncos hálóköpeny, mely magas szikár alakját takarja, a selyemszerű, vállra eresztett fürtök, a borzas szakáll és sűrű szemöldök, mely alatt villogó sötét szemek — az aggastyán egyedüli életjelei — csillogtak, mind ősz és színtelen volt. És mégis ezen aggastyánnak hosszú, tarka multja van; multja gazdag a remény- és csalatkozásban, gazdag a fénylő és változó képekben; fájdalom! ezekben többnyire mint szemlélő és nem mint cselekvő vett részt. Lelkében magasratörő erő és vágy lakott; vágyódott a legmulandóbb legmagasabb polczára, melyet a földilét csak nyújtani képes, látott álmot, mely ezeket cserben hagyott, — a művészi szerencse boldog álmát — mely fájdalom, soha teljesedésbe nem ment.

És most, midőn élete s maga is megöszült, reménytelen, porlepte és feledve lőn, most sem mondott le forró vágyáról; most újra látta feltűnni azt a csodálatos delibábót; sőt most még biztatóbban csalogatta, mint valaha, az ő ezüsfürtű, kedves leányában. Valóban csoda volt, hogy ez a bájos teremtmény a por és szennyből, a szegénység- és szük-

nálása. A nemzeti fejlődés legelső feltétele — úgy mond — a korona és nemzet összehangzatos működése, melyet megbolygatni senki kedvéért nem szabad.

Veres József felszólalása után Apponyi Albert gróf beszélt, kifejtve, hogy nem fogadja el a javaslatot, mert az a törvénynek visszaható erőt tulajdonítana, a mi a jogfelfogással teljesen ellenkezik.

Utána Csátár Zsigmond beszélt.

Mezőgazdaságunk és gabonakereskedelmünk érdekében.

Irta: Szalay Ottó.

(Folytatás.)

Most tehát vonjuk le mindezekből X. gabona kis termelő, valamint a kereskedő közös előnyeit is. X.-nek előnye az, hogy 1-ször, gabonáját a hét bármely napján értékesítheti, nem kell a hetivásár napját várnia, p. o., ha kedden megszorítják az adó vagy százalékért, nem kell várnia a hétfőn tartandó hetivásárt és nem szorul az uzsorázó kereskedőre, hanem felpakolja szekerét, beállítja gabonáját az elevátorhoz és este már pénzzel — és pedig jó pénzzel — állít haza, a nélkül, hogy gabonáját az ő kényszerhelyzetét ismerő kereskedőnek el kellett volna pocsékolnia; a szükségesen segítve van és ez a tudat visszaadja a szegény ember családjának lelki nyugalomát és ezen nyugalom szorgalmas munkára edzi és serkenti a szegény embert. 2-szor, az árakra vonatkozó tájékoztatatlanságát nem tudják a kereskedők rosszhiszemű elemei kiaknázni, mert hiába mondja X.-nek a kereskedő, hogy gabonája II. vagy III.-ad rendű, ha már egyszer azt látja, hogy az urak beirták neki az I.-ső osztályt. 3-szor, a mérleg, a melyet sokan a kereskedők közül nem tartanak szigorú felügyelet alatt, ezentúl nem károsítja a szegény embert, mert az elevátoron úgy mérnek, mint a patikába, vagy is igen pontosan. 4-szer, ugyan azon árt kapja egy métermázsa gabonáért az 5—10 mmázás készleténél, mint kap az, a kinek 3—4 waggon rakománya van. Végre 5-ször, nem kell várnia a pénzre, ha esetleg előre nem láthatott nagy hetivásár volt és a kereskedők pénzkészleteken felül vásároltak, mert a főképzőárak előrelegetekre van pénze mindig elég. A kereskedők előnye pedig a következők lesznek u. m.; 1-ször, minden lőtás-futás nélkül veheti össze a gabonát az által, hogy a betárolási jegyeket magához váltja a betárolóktól s ha a jegyek az egyenmű és osztályzatú gabonából egy vagy több waggon rakományt kitesznek, mint tömegárúkat adhatja el tovább, sokkal jobb pénzért mint az eddigi osztályzatlan gabonákat. 2-szor, nem kell nekik magtárakat bérelni. 3-szor, nem

folytonos gyakorlat unalmos és terhes a világ szemében, a kicsike örömet és kárpótlást lelt benne. Nem lett volna oly kellemes, oly regényes az ő élete, ha a kertben a fű és vádvirágok helyett mivelt ágyak és ápolat ösvények lettek volna. Nem volt kedvesebb foglalkozása, mint a vén hárs galyait tépegetni és virágairól a friss harmatot szívni.

Ha atyja gyakran alkalmatlan időben tartatott is vele énekőrád, de kárpótlásul fel volt mentve az iskola-kényszer alól, melynek nyomása alatt a többi gyermekek sóhajtoznak; és ha igen jól énekelt, akkor atyja jutalmul kinyitotta előtte a nagy cserfa ládát, melyben mesés pompa volt rendetlenségben összehalmozva. Piros, fehér, kék, arany-szött felsőruhák, tarka virágok, egész sorai a drága gyöngyökhöz, legyezők, bársony cipők, fátvölök és csipkék, ékszeresek oly halmaza a fénynek, hogy a kicsike hangosan öröme fakadt és legfőbb örömét abban lelte, hogy magát azokkal ékesítse, mihez kitűnő talentuma volt.

Atyja ilyenkor némán állott, a falhoz támaszkodva, villogó szemeit gyermekén legeltetve és végre öt reszkető karjaiba zárva.

— Istenem! csak ez az egy vágyam teljesedjék be, — így sóhajtott fel ilyenkor, nem sejtve a sötét jövőt.

(Folytatása következik.)

kell az a temérdek napszámos a gabona rostálása, forgatása és fölméréséhez. 4-szer, nem kell pénzét a zsákok sokaságába, a mérlegek, rosták stb., stbbe fektetni. 5-ször, a mi a fő, a kereskedőnek nem kell az a nagy üzleti tőke, mint kellett eddig, mert ha oly betárolási-jegyeket vesz meg, melyekre a betároló már előleget vett fel, akkor ő csak a differenciát egyenlíti ki az eladóval, tehát a gabona teljes értékének csak 15—25%-át fekteti be a kereskedésbe; a betároló által vett előleg után pedig csak az 5%-ot fizeti meg a kiegyenlítésig. Ha pedig előlegmentes betárolási-jegyeket vesz meg, ezen gabonák teljes értékének is csak 15—25%-át fekteti az üzletbe, mivel a tehermentes jegyekre ő is ép úgy megkapja az előleget, mint a termelő vagy is a becsérték 70—80%-át és így ezentúl még az a kis kereskedő is üzhet gabona kereskedést, a ki eddig csekély vagyona mellett ezt tenni nem volt képes, vagyis a szegény vidéki kisebb kereskedők fel lesznek szabadítva a nagy tőke monopoliума alól és meg lesz nyitva számukra az ut a külföldi fogyasztóval való közvetlen érintkezésre.

Tehát a midőn a szegény termelő jogos érdekeinek megóvásáról van szó, távolról sem czéloztatik a magyar kereskedők érdekeinek megsértése s csorbítása, hanem ellenkezőleg a vidéki kereskedelem fejlesztése, nagygyá, egészségessé és megbízhatóvá tétele szándékoltatik és csak az általános anyagi jólét alapfeltételeit kívánjuk mindenki által megismertetni vagyis, hogy tisztuljon a közgazdasági helyzet és szűnjön meg a kereskedelem terén a zavarosban való halászat. Legyen szolid a termelő, de legyen az a kereskedő is.

Az elevátorok kezelésére visszatérve, még megemlítem, hogy az ország különböző helyein felállítandó elevátoroknak egy igen czélyszerű központra lenne szükségük és pedig Budapest székhelyre. A vidéki elevátorok kezelői tartoznának naponként egy napi jelentést beküldeni a központba, mely jelentésnek fel kellene tüntetnie, hogy az egyes gabonából mennyi lett a nap folyamán betárolva, mennyi lett kiadva és mennyi maradt betárolva, valamint azt is, hogy hány egész waggon rakományt tevő készlet van a raktár kezelésére rendelkezésre bocsátva eladás végett. A központi iroda a beérkezett jelentésekből egy főkimutatást állíthatna egybe, melyből naponként pontosan megállapítható volna, hogy az elevátorok műfélé nemű és osztályzatú gabonából mennyivel rendelkeznek. Ennek pedig az lenne az előnye, hogy a külföldi nagy kereskedő egyenesen a központhoz fordulhatna nagyban szükséglete fedezése végett. Az eladásokat a központ is teljesíthetné, de ily esetekben az alku zárlata előtt távirati uton kellene az illető raktárokat az eladni szándékoló készlet miatt megkérdezni, nehogy egy és ugyanazon időben valamely betárolt gabonát a központ is, meg az elevátor kezelője is eladja s e miatt üzleti zavar támadjon.

A vidéki elevátorok e mellett, hogy a főcéljuk után törekedve tömegárúkat gyűjtenek, a vidéki kis fogyasztást is kielégíthetnék a napi árak lefizetése mellett, mert mint a közlekedési szak tisztviselője és a vidék közgazdasági viszonyainak közvetlen szemlélője és egészen privát megfigyelője tapasztaltam, hogy a szegény termelő mire gabonájához jut, annyi mindenféle fizetni valója támadt, hogy nem is gondolva a téli gabona szükségletére csak arra, hogy a sok minden féle fizetni valót kielégítse, úgy eladja gabonáját, hogy nemcsak a téli kenyérre nem marad a jó ízű hazai gabonából, de igen számtalan esetben még a tavaszi vetőmagra sem marad gabonája. Így aztán megcsúszik a mi szegény néppel és a számlomra méltó körülmény, hogy a magyar földmives ember télen és tavaszon át az idegen föld keserű kenyerén tengődik, mivel az a liszt, mely waggon számba érkezik hozzánk Triest és Fiuméből, bizonyára nem a mi édes hazánk földjének gyümölcse.

(Folyt. köv.)

A brassó-háromszéki vasút.

— A brassó-háromszéki helyi érdekű vasútra vonatkozó engedélyokmányhoz. —

A brassó-háromszéki helyi érdekű gőzmozdonyu vasutak építésére és üzleti berendezésére vonatkozó feltételek.

I.

Általános határozmányok.

A Brassóból kiágazólag egyfelől Zernestig, másfelől Kézdí-Vásárhelyig, valamint a Brassótól Hosszúfalig vezetendő rendes vágányu helyi érdekű gőzmozdonyu vasutak az 1890 évi április hó 18-án kelt engedélyokmány 3-ik §-a értelmében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter által előzőleg helybenhagyandó tervek alapján s az alább következő részletes határozmányok szerint építendő s olykép berendezendő, miszerint a menesztendő vonatok a zernest-brassó-sepsiszentgyörgy-kézdí-vásárhelyi vonalon 40 km. és a brassó-hosszúfalui vonalon 30 km. legnagyobb sebességgel közlekedhessenek.

Engedélyesek kötelesek az engedélyezett pálya számára beszerzendő sínekre és forgalmi eszközökre vonatkozó szállítási szerződéseket és feltételeket a nevezett miniszterhez jóváhagyás végett előzetesen beterjesztetni, továbbá a pálya építésére vonatkozó szerződést is bemutatni, ez utóbbit azonban csak akkor, ha az építés kivitele a pénzbeszerzéssel egybe van kötve.

A pálya építésénél engedélyesek az érvényben levő általános, valamint a helyhatósági építési és rendőri szabályokhoz alkalmazkodni kötelesek.

II.

Alépitmény.

A pálya alépitménye egy vágányra készíthető. A legnagyobb emelkedés, vagy esés a brassó-zernesti vonalon 10‰, a brassó-kézdí-vásárhelyi vonalon 6‰, a brassó-hosszúfalui vonalon pedig 25‰-al állapíttatik meg. A kanyarodásoknak a nyílt pályán a brassó-zernesti és a brassó-kézdí-vásárhelyi vonalon 250 méternél, a brassó-hosszúfalui vonalon 60 méternél, Brassó városában kivételesen 40 méternél kisebb félélmérővel nem szabad birniok.

A pálya szabványszerű koronaszélessége az alépitmény felszínében, azaz a kavicságy alsó felületének magasságában mérve a zernest-brassó-kézdí-vásárhelyi vonalon legalább 4 m., a brassó-hosszúfalui vonalon pedig 3 m. mértet tegyen.

Görbületeknél a vágás külső oldala a tulelésnek és a vágány-kibővítésnek megfelelően kiszélesítendő.

Töltések (1½ vagy 1¼) lábas lejtővel létesítendőek, a bevágás lejtői pedig az anyag minősége szerint lesznek előállítandók.

Az anyagárok lejtői egy lábasnál meredekebb nem lehet és a töltés lába és a nyitandó anyagárok lejtője közt legalább 0,3 m. széles padka hagandó és azontúl az anyagárkok oly módon létesítendőek, hogy azokban káros vízfolyások ne keletkezhessenek.

Csuszamlásra hajlandó töltések és bevágások megfelelően biztosítandók. Arterületeken átvonuló töltéseknél a pályaszín 1 m.-rel a legmagasabb árvíz felett lesz tartandó és ily helyeken a töltések lejtői a szükséghez képest biztosítandók.

Atereszék és kisebb hidak úgy állítandók elő, hogy a hordszerkezet alsó ele és a legnagyobb árvíz színe között 0,5—1 m. nyílt magasság maradjon, nagyobb hidaknál az árvíz és szerkezet közötti magasság 1,5 méternél kisebb nem lehet. Mindazon helyeken, hol folyók vagy patakok a pályát megközelítik, a partok leválás és kimosás ellen kellően biztosítandók.

Vízfolyások, patakok és folyók az áthidalás előtt vagy után megfelelően szabályozandók és a szükséghez mért partvédművekkel ellátandók.

Útszabályozások, utáthelyezések és utátjárók felépitménye az eredeti ut felépitményének megfelelően, vagy köalapból és kavicsból, vagy csak kavicsból állítandó elő. Oly utaknál pedig, melyek kavicsolva egyáltalában nincsenek, az utátjárók mindkét színtől számított 8—8 m. hosszúságban 15 cm. azontúl pedig 10 cm. magasságban kavicsolandók.

A párhuzamos utak és utátjárók alatt a szükséghez képest megfelelő nyílású hidak vagy átereszek létesítendőek.

Az állomási hozzátjáró utak azon részei, melyeket engedélyesek tartoznak előállítani, valamint az állomási tőnsíkon fekvő utak is 15 cm. vastagságú köalappal, 10 cm. vastagságú kavicsréteggel létesítendőek.

Minden állomáson kert számára legalább 400 m. és minden egyes őrháznál legalább 1000 négyzet méternyi földterület kisajátítandó.

A telepitmény beágazásához bányavagy folyamkavics, a sepsiszentgyörgy-kézdí-vásárhelyi vonalrészén pedig ¾ részben folyam- vagy bányakavics s ¼ részben durva, szemcsés, érdes homok használható s a beágazásnak a sínek talpa alatt 0,25 m. vastagsággal és a síntalpak magasságában 2,3 m. szélességgel kell birnia.

Állomási terek, az utak kivételével, 10 cm. őrházi felsíkok pedig 5 cm. vastag kavicsréteggel borítandók.

Tartalékul kötelesek engedélyesek km-terenként 40 kbm. beágazási anyagot az építési alapból be-

szerezni s a vonal mentén alkalmas helyeken lerakva, az üzletnek rendelkezésére bocsátani.

A pálya testébe építendő azon vízateresztőknél, melyek felett feltöltés alkalmaztatik és a 4. mtr és 4. mtrnél nagyobb nyílásu nyílt műtárgyak egészen fából építhetők faragott tölgyezőlopékkal és puhafa-tartókkal.

Kivételt képeznek a brassó-sepsiszentgyörgyi vonalon a Tömösön és Feketeúgyon át építendő hidak, mely utóbbiak köhídfő és köpitlérekekkel, valamint vasszerkezettel létesítendőek.

(Folyt. köv.)

Tanügy.

Peselnek, 1890. május hó.

A háromszékmegyei kézdi-orbai róm. kath. tanítótestület május 7-én d. e. 9 órakor K. Martonosban a róm. kath. iskola helyiségében tartotta meg 53-ik tavaszi vándor közgyűlését.

A üde májusi nap tiszta levegője mintegy kiszalta a kedves tagtársakat az iskola romlott levegőjéből, kiknek ügybuzgalma, férfias elszántsága, az egymással kedves találkozás és nevelőtanítás-ügyünk feletti tanácskozás nagy becsű öröm-élvezetében részt venni óhajtottak és elodáztatlan köteleességüknek adták méltó jelét az által, hogy a rendes tagok teljes számban jelentek meg a gyűlésben. A partoló tagok közül ott volt méltóságos és főt. Bálint László ker. főesperes plébános, ki szokott nyájassága, odaadó tevékenysége, széleskörű ismerete, tapintatos észrevételei, utmutató tanácsai által élénkítette tan. egyleti gyűlésünk tanácskozást; továbbá ott voltak még főt. László József ker. főjegyző, lemhényi plébános, Kovács János s.-lelkész, Jánosi Antal s.-lelkész, Solyom Géza kánt. tanító, Lázár Gábor és több tanügy barát.

A gyűlést megelőzőleg szent mise volt, a melyen midannyian megjelentünk, ennek végezte után a helybeli róm. kath. iskola helyiségébe vonultunk, hol egyletünk érdemes elnöke, Bartha Agoston üdvözlé a gyűlést s a «Jöjjetek el Szentlélek Isten» segítségül hívó ének őszhangzatos elzengése után székét elfoglalván, a gyűlést megnyitá, mely elnöki megnyitó harsány éljenzéssel fogadtatott.

A gyűlés tárgyai következők voltak:

1. Elnök felszólítja helybeli tanító Bende László tagtársunkat a kitűzött gyakorlati tanítás megtartására, ki a felhívás értelmében tanítást tartott az V-ik osztályos tanulókkal; tárgy: földrajz, tananyaga volt a «földgömbről», ismertette a nap utját a térítők- és földöveket. Melynek végezte után fennemlített tanító tagtárs a II-ik osztályos tanulók tartott gyakorlati tanítást, a beszéd- és értelemgyakorlatok nyomán ismertette a «nyulat».

2. Jegyző által felolvasatott több köz- és választmányi gyűlés jegyzőkönyve, Hamar Bálint pénztárosnak az 1889. évre a felmentvény megadatott.

3. A gyakorlati tanítások jövőn bírálat alá, ahhoz többen hozzászólottak, kik közül különösen kiválik mélt. Bálint László főesperes bírálat, mely egész mintaszerű előadás volt, a melyből sok jót, értékest lehetne tanulni. A tárgyaláson vége ment bírálat után mindkét tanítás több észrevétel után sikerültnek nyilvánított a gyűlés által.

4. Elnök elé terjeszti a budapesti III-ik egyetemes tanítói gyűlés végrehajtó bizottságának tanegyletünkhöz megküldött felhívását, melyben tudattatik egyletünkkel, hogy a magyarországi néptanítók IV. egyetemes gyűlése Budapestre 1890. augusztus hó 20-ára egybehívott, mit a gyűlés illetékes egyházi hatóságunk intézkedése reményében azon megjegyzéssel vesz tudomásul, hogy akkor egy rendkívüli gyűlés hívassék össze.

(Vége következik.)

Különfélék.

— Boldog pünkösdi ünnepeket kívánunk t. olvasóinknak!

— Halálozás. Kézdivásárhelyi Tóth Géza föld-birtokos f. hó 22-én hosszas szenvedés után meghalt. A mily általános mély részvét kísérté hosszú emésztő betegsége alatt nagy szenvedéseit, ép oly lesújtó és igaz a fájdalom, melyet korai halála felett a város és vidék közönsége érez. Birva a földi

jólét minden előnyeivel, földi javakkal, virágzó családdal, szépséggel, ifjú erővel dusan ellátva lépett ki az életbe és ma társadalmunk eme tisztelt rokonszenves ifjú alakja hálott. Egy széleskörű kézdivásárhelyi pátricius család s a rokonok, barátok és tisztelők általános mély részvéte kíséri sirjába. Aldás és beke lebegjen porai felett. Temetése f. hó 25-én leend. A család a következő gyászjelentést adta ki:

„Alólirottak a legmélyebb fájdalom érzetével tudatják, hogy Tóth Géza, a takarékpénztár igazgatója és a „Stephanie“-menedékház pénztárosa, a szép reményekre jogosult polgár, 1890. évi május hó 22-én délután 6 órakor, életének 32-ik, házasságának 8-ik évében, több hétig tartó tüdő-és mellhártya-gyulladás következtében elhunyt. Mint mikor a véletlen jött vihar letört a hosszú életet ígérő erős fát, úgy törte le a derék polgárt, hiv. férjét, gyöngéd apát, háládatos gyermeket, szerető testvért és jó rokont a nem várt halál. Hült tetemei f. hó 25-én d. u. 3 órakor fognak a szokott gyászszertartás után a családi sírboltba letétni. A kegyelet és szeretet örökdíjék álmai felett! Kézdi-Vásárhelyt, 1890. évi május hó 22. Özv. Tóth Gézané szül. Szabó Vilma és fia Tóth Ede, mint neje és gyermeke. Id. Tóth István és neje Kovács Ida, mint szülők. Ifjabb Tóth István és neje Szabó Róza s gyermekei: István és Ida; Tóth Lajos; Tóth Róza férj. Nagy Ferencné s gyermekei: Ida és Árpád; Tóth Amál férj. Kupán Józsefné és gyermeke József, mint testvérei. Szabó Mózes és neje Sebesi Ilona mint ipa és napa. Szabó Amália férj. Nagy Lajosné és gyermekei: Ilona, Irma, Irén, Lajos és Ella, mint sógorok.”

— Bálint Gábor nagynevű tudósunk — a mint értesültünk — már hazaérkezett Szentkatolnára s ott jelenleg rokonai körében időzik.

— A kézdivásárhelyi honvédségi lakatya kiépítéséhez elfoglalandó területekre nézve a kereskedelemügyi m. kir. miniszter Háromszékvármegye közönsége részére a kisajátítási jogot engedélyezte. A lakatyaül szolgáló épület úgy is a vármegyei iskola-alap kiegészítő részét teszi s ugyanazon alapról fedeztetnek az építési költségek, valamint a kisajátítási kiadások is, melyeknek minimumra való redukálása a közérdeknek követelménye és az engedélyezett eljárás által érhető el.

— Lopás. Szárazpatakon a hó 22-ére virradólag Kajcsa Szabó Lukács földművesek egy pár háját hozzá tartozóival együtt ismeretlen tettes ellopta.

— Honvéd-bakkancs szállítás. A kereskedelemügyi miniszter ur. ex. ellenőrzője a kereskedelmi és iparkamaráknak a honvéd-bakkancs szállítás tárgyában kötendő szerződés tervezetét megküldte. E szerint a szállítmány f. évi december hó végéig lesz beszolgáltatandó. A szállítási minimum egy vállalkozó, illetve szövetkezetre nézve 300 pár. Kolozsvárt is lehet a bakkancsokat átadni, de ottan az összes érdekelt kötelesek ugyanazon egy határnapon az átadást eszközölni. A szerződés legközelebb a kamarához fognak érkezni, melyek aztán azoknak aláírásáról gondoskodni fognak.

— A sáska veszedelem Szegeden aggasztóan nagyobodik. A napokban maga Bethlen gróf földművelésügyi miniszter is leutazott Szegedre. Szegeden és Hódmező-Vásárhelyen már nem sokat bíznak a védelmi munkálatok sikerében. Különben is a védekezés oly kicsi apparátussal foganatosítatik, hogy valami való eredmény alig várható. Egy hét alatt a sáska már szárnyra kél s akkor majdnem lehetetlen lesz a védelem. Az egész alvidék fenyegetve van.

— Feleség gyilkos gazda. Oroszlános torontali községben Szabó József hetven éves jómódú paraszt meggyilkolta hatvan éves feleségét. Május 20-án reggel megivott egy pár kupicza pálinkát, azután fejszével leütötte öreg feleségét. Az elkábult asszonyt a küszöbre huzcolta s ott valószínűleg lefejezte. A gyilkosság után nyugodtan jelentkezett a faluházánál. Ott nem hittek szavának, a jóra való tekintélyes gazdát senki sem tartotta képesnek a gyilkosságra. Szabó ezután haza ment s mintha semmi nem történt volna, nyugodtan megreggelizett. Csak mikor a szomszédok a véres holttestet meglátta és lármát csapott, akkor csődült össze a nép s a gyilkost a csendőrök elfogták. Hogy mi volt a gyilkosság indító oka, azt nem lehet tudni.

— As „Egyetemes Könyvtár” című vállalatból, melyre Gross Gusztáv győri könyvkereskedő ad ki, újabb a következő füzetek jelentek meg: 1. „Népdalok.” A magyar nép ajkán élő dalok gyűjteménye. 2. „Örökség.” Obernyik Károly 5 felvonásos drámája. 3. „A nagy városok földrajzi fekvéséről.” Dr. Robiesek után Szalay László. 4. „Kossuth Lajos élete.” Irta Sebestha Károly. 5. „Euripides” jellemzése. Irta Beross Gábor. Egy-egy füzet ára 10 kr. Csinos, piros vászonkötésben 30 kr. Évenként 24 füzet jelenik meg, a melynek előfizetési ára 2 ft 40 kr.

A közönség köréből.*

Elismerés.

Folyó évi április hó 18-án Futásfalván leégett istállóért a „Magyar-Franczia biztosító részvénytársaság” kifizette a kártalanítási összeget, dacára annak, hogy a társulat több mellék körülmény miatt kártalanításra egyáltalán kötelezhető nem volt.

Kedves köteleességet teljesítek tehát akkor, midőn a „Magyar-Franczia biztosító részvénytársaság” nak jó indulatát és méltányosságát ezennel nyilvánosan elismerem, eljárásáért köszönetet mondok és a társaságot a biztosító közönségnek legmelegebben ajánlom.

Kelt Futásfalván, 1890. évi május 18-án.

Hamar Ignác,
károsult.

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Fekete selyem-szövetek 60 krtól 11 ft 65 krig méterenként.
Sima és mintázott (180 különböző minőségben). Küld egész öltözetekre és darabonként portó- és vámentesen G. Henneberg (os. és kir. udv. szállító) Zürichben. Minták postafordultán. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Sport kedvelőknek.

Egy pár szelidített őz és egy tehér szőrű, kitűnő, jó és szép agár jutányos ár mellett

eladó.

Bővebben lapunk kiadóhivatalában értekezhetni.

Sz. 867/1890.

p.

Hirdetmény.

A B o d o k községben gyakorolt italmérségi jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi június hó 26-ikának d. e. 9 órája a kir. törvényszékhez Vajna Dénes kt. bíró hivatalosbájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelemzetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezenen idéztetnek.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, 1890. évi április hó 1-én.

Ponori Sándor,
elnök.

Boeskor Kálmán,
jegyző.

Sz. 3132. tlk. kvi.

1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírrá teszi, hogy kézdivásárhelyi Szabó Mózes végrehajtónak, osdolai Tóth Mihályné s társa végrehajtást szenvedő elleni 310 ft tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Osdola községében fekvő, az osdolai 801. sz. tjkvben foglalt 979¹/₄ hr. sz. 39 ft, 10327¹/₂ hr. sz. 53 ft becsértékű; az osdolai 802. sz.

tjkvben foglalt 9070. hr. sz. 11 frt becsértékű; az osdolai 1639. sz. tjkvben foglalt 4447. hr. sz. 59 frt, 5001 $\frac{1}{2}$. hr. sz. 67 frt, 5164. hr. sz. 30 frt, 6384. hr. sz. 14 frt, 6517 $\frac{1}{2}$. hr. sz. 42 frt, 9386 $\frac{1}{4}$. hr. sz. 16 frt, 10016. hr. sz. 1 frt becsértékű és az osdolai 1495. hr. sz. tjkvben foglalt 3090. hr. sz. 2 frt becsértékű ingatlanokra az árverést a fennebb ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi július hó 23-ik napján délelőtt 9 órákor Osdola községében a község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékoznak tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át tlkvi testenként készpénzben vagy az 1881. évi LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alkelt ig. ü. min. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénzuek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság kirendelt egyes bírójá, 1890. évi május hó 8-án.

Gaal István,
kirendelt egyes bíró.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziszér meglepően gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát” című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében ingyen megküldi.

Sz. 1059. k. i.
1890.

Hirdetmény.

Alattirt városi tanács által közhírré tétetik, miszerint a folyó évi I. és II.-od osztályu kereseti adó-lajstrom a mai naptól kezdve 8 napi közszemlére ki van téve, s az bárki által a hivatalos órák alatt megtekinthető; s esetleges folyamodványaik a tkts m. kir. pénzügyigazgatósághoz közvetlen beadható. Együttal felhivatnak a t. adózó polgárok, hogy a már megérkezett adónemek előírása végett adózó könyvecskéjüket a fenti idő alatt a városi adóhivatalhoz, különbeni bírságolás terhe alatt mutassák be.

Kézdi-Vásárhelytt, 1890. május hó 21-én.

Bartók Károly,
polgármester.

Hirdetmény.

A gelenczei új iskolaépülethez megkivántató asztalos, üveges, lakatos munkák és a falak bolhaszegezése s belső levakolása, **folyó 1890. évi június 29-én délután 2 órákor, Gelencze község házánál** megtartandó nyílt árlejtésen ki fognak adatni; vállalkozni óhajtok, kik a feltételek iránt a plebánia hivatalban előre tájékozást nyerhetnek, a kitűzött napon és helyen megjelenni felhivatnak.

Gelencze. 1890. május hó 18-án.

Az iskolaszék.

PORTLAND és ROMAN CZEMENTET

elismert kitűnő minőségben gyári árak mellett ajánl

RHEIN LAJOS BRASSÓ

kőagyag-, chamotta- és cementáru gyári raktára
BRASSÓ, SZÉLES-UTCZA 608.

Fenti cementek a budapesti magy. kir. műegyetem vegytani műterme által vizsgáltatván, a budapesti és bécsi mérnök és építész egyesület szabályainak teljesen megfelelőeknek találtattak; minek folytán azon helyzetben vagyok, hogy a fenti cementek kiváló minőségéért minden kívánt kezességet elvállalhatok.

A körülbelöl **huszezer** raktáron árult és mindenütt a legjobbróvarirtó-szernek elismert

„Zacherlin”

megint **olcsóbb** lett.

Az eredeti üvegek **J. ZACHER** névvel vannak ellátva. Ára üvegenként csak 15 kr, 30 kr, 50 kr, 1 frt.

Kapható:

K.-Vásárhelytt Jancsó Géza gyógyszer-tárában	Csik-Karczfalván Boltresz Ferencznél	S.-Sztgyörgyön Betegh Bálint gyógytárában
„ Kovács Ferencz „	Csik-Szeredában Gál József kereskedésében	„ Dávid György „
„ Csiszár Pál kereskedésében	Előpatakon J. Müller gyógyszer-tárában	„ Goldstein Jakab keresk.
„ Dávid János „		Uzonban Temesváry G. és Fiainál